

Ovo je naučnofantastični roman
i mada su mnogi likovi stvarni ljudi
ništa od opisanog nije se dogodilo
niti može da se dogodi.

Ipak, ove nedoživljene priče
ne mogu biti ničije do njihove.

Znak Sagite
FANTASTIČNA BIBLIOTEKA
knjiga 66

Boban Knežević
SLOBODANIDA
Copyright © 2014 Boban Knežević

Izdavač
EVEREST MEDIA d.o.o.
11070 Novi Beograd, Poštanski fah 19
+381 64 8441526 / znaksagite@yahoo.com

Urednik
ZORAN STEFANOVIĆ

Saradnici
VLADIMIR BJELAJAC
MIODRAG MILOVANOVIĆ

Naslovna strana
VANJA GAGIĆ

Lektura
TANJA TAUBNER

Štampa i povez
ZUHRA, Beograd, Vitanovačka 15

Tiraž
800 primeraka

ISBN-978-86-7756-040-9

BOBAN KNEŽEVIĆ SLOBODANIDA

Beograd, 2014

Kosta Abrašević sreće Njegoša

Vuk Stefanović Karadžić sedi naslonjen na zid, kljakavu nogu je podigao na nisku ogradu i posmatra zabavu u dvorištu. Pred njim je krigla nedovoljno hladnog piva i on je gustira u malim gutljajima. Noć je tek počela, a zabava već uzima maha. Mnoge ne prepoznaje, one udaljenije i ne vidi. Njegov rejon je dvorište i on se nada da će sve proteći mirno kao i prethodnih dana; mirno u smislu izazova i potrebe da se reaguje, a otkaćeno i uvrnuto do granice verovanja.

Iznutra dopire muzika, a snažni basovi utiskuju mu se u leđa kroz zid. To ga podseća da celokupna ova građevina možda i nije dovoljno solidno sastavljena. Mada neki pričaju da je cela konstrukcija preteška za nejako ostrvce i da lako može da se desi da sve počne da tone u mulj i pesak. Vuk gleda srebrnu oklopljenu halu i nekako mu je drago što je njegova smena napolju.

Čovek koga prepoznaje kao Dražu Mihajlovića i osoba za koju je čuo da je Mika Alas jure ženu o kojoj ne zna ništa; zgodna oniža devojka u pripijenim pantalonama i majici koje ističu njene obline neuko beži po dvorištu, ali tako sporo da joj se ni duga raspuštena kosa ne vijori. Doduše, ni oni se ne trude da je stignu.

Verovatno je sve to deo uzajamne predigre, iščekivanja da opijati podignu atmosferu iznad granice suzdržavanja. Izdvojen sa strane, u senci, nepomičan je mladi Ivo Andrić i kao da vreba kojoj će se grupi pridružiti, ovim izdvojenima što se po dvorištu vijaju ili plesačima ispred ulaza. Skroz na drugoj strani dvorišta, na granici vidljivosti, zapaža par kako zamiče u šibljak; zna da bi trebalo da ih obiđe i opomene da se ne udaljuju, ali gde mogu da odu sa ostrva, verovatno će se kresnuti i ništa više. Vuka kopka ko bi to mogao biti, čak pre koja ženska je u pitanju, jer ovde ima podosta dobrih riba za koje uopšte ne zna ko su. Kao juče kada se ispostavilo da je raskalašna igračica na šipki zapravo prvoborac Nada Dimić.

Dvadesetoro ljudi pleše neposredno ispred ulaza u Karusel. Ove jače likove poput Njegoša, Karađorđa, Lole Ribara i Marka Kraljevića prepoznaje; drugi su mu izgledom znani ali ih ne povezuje ni sa jednim imenom, dok su mu neki potpuna misterija. Jedan visoki čovek se skinuo do pojasa i vitla košulju kao da razgogni komarce. Izgleda da se i neke žene spremaju na skidanje. Vreme je vrlo prijatno napolju, vedro, tek sa pokojim oblačkom koji prekriva zvezde. Pirka osvežavajući vetrić i za očekivati je da se uskoro većina preseli napolje.

Sa Dunava se oglašava šleper, dugim brodskim piskom. Ne vidi se odavde niti radnici na šleperu vide njih, ali oni znaju da su tu, da je uvrnuta zabava u toku i kao da žele bar za tren pomrsiti ugođaj i skrenuti pažnju na sebe. Priča se da postoji jedno mesto na sred Dunava, od ostrva prema Borči, gde se neakvim neznanim silama zvuk iz Karusela umnogostručuje i

titra kao na struni, te poput pesme sirena daruje nela-
god peljarima koji tuda promiču.

Dositej Obradović, jednom rukom naslonjen na zid i klateći se toliko da izgleda da će svakog trenutka pasti, piša po zidu, tek nekoliko metara od plešuće gomile koja ne obraća pažnju na njega; jedna žena, fina dobrodržeća gospođa gleda pravo u njega i nešto mu govori, ali on nastavlja dok ne završi, a onda odlazi dalje od nje, ne osvrćući se.

„Mislio sam da si višlji“, kaže Njegoš Sindeliću u prolazu. Ovaj ga odmeri pogledom od sredine grudi gde udara čelom prema gore i frknu: „Ti bre nisi čovek, već orangutan.“

Vuk ispija poslednji mlaki gutljaj piva i počinje da se osvrće u potrazi za kelnerom. Sa ovom jedva funkcionalnom nogom, bilo bi mu potrebno petnaest minuta da se dovuče do šanka i vrati nazad. A onda bi mu možda neko zauzeo mesto.

Poput Tarzana, Branko Radičević ispušta krik pobede i uleće u zgradu. Samo za tren smeh nadjačava muziku i onda sve postaje kao pre.

Krupni koraci džina odzvanjaju stepenicama i Vuk se okreće taman na vreme da vidi Radivoja Koraća kako sa dve krigle piva prilazi njegovom stolu i bez poziva seda, gurajući jednu kriglu pred njega. Vuk klima glavom u znak odobravanja i odmah nateže tri dobra gutljaja.

„Pazi kad je Njegoš viši od mene“, kaže Radivoje. „Potpuno neverovatno.“

Vuk sleže ramenima. *Ovde su svi viši od mene*, misli, ali ne govori. *I brži. I spretniji.*

Nedaleko od njih, Mileva Marić skida suknju i ostaje samo u raskopčanoj bluzi i gaćama. Igra prljavi ples sa Jovanom Jovanovićem Zmajem i izgleda kao da će se uskoro kresnuti ovde, pred svima. Maše glavom i kosom u nekom ritmu koji ne prati muziku ali se Zmaj savršeno uklapa.

„Kakva ribetina ova Mileva“, kaže Radivoje, „pogledaj to uzdignuto dupe, pa onaj dripac Ajnštajn mora da je peder ili impotentan kada je pored nje ovakve trkeljisao nauku po ceo dan.“

„Ja mislim da to nije realno stanje“, kaže Vuk. „Pogledaj kako sve ove žene izgledaju, vitke, zgodne, savršeni dupići i sisići, to je nemoguće da je tako bilo. Pa zašto bi se jedna ovako izgledajuća devojka od dvadeset godina bacala na tenk ili šta sve nisu radile da se unazade.“

„Ima nečega u tome.“

„Sačekaj da vidiš tamo iza ponoći kada počnu da se skidaju, svaka je građena ko striptizeta iz Pariza.“

„A ti pa znaš kako izgledaju striptizete u Parizu?“

„Ne znam, al ne mogu biti mnogo bolje.“

„Gledaj, možda si ti u pravu, ali svakako je ovako lepše za oko. Ko želi da vidi omlohavelo telo Drage Mašin? Ko uostalom i zna kako je ona izgledala gola?“

„Ali mogli bismo da saznamo, zar ne?“

Radivoje ispi nekoliko gutljaja, a zatim mu lice postade ozbiljno. „Obrati pažnju na Njegoša. Tako su mi rekli.“

„Pa prati ga, on je tvoj fizički kalibar“, reče Vuk, tresnuvši se po kljakavoj nozi. „Ne očekuješ valjda od mene da jurcam za njim okolo. Šta se nagađa da može da uradi?“

„Nisu mi rekli. Očigledno je neki slučaj u pitanju.“
Iz hale se probija podvrisivanje koje nadjačava
svu muziku i graju.

„Au“, kaže Vuk. „Počinje zabava.“

„Šta li se događa?“ kaže Radivoje.

„Ja nisam toliko radoznao. Idi vidi, a posle mi pošalji još neko pivo, da ne tabanam ovakav kroz salu.“

„Dobro si ti to smislio za sebe.“

„Naravno, pa ja sam ovde od početka, namrdao sam se više nego svi vi zajedno. Red je malo da odmorim, a ovo mi je savršena kamuflaža.“

Radivoje se smeje i odlazi.

U neposrednoj blizini pojavljuje se Sava Kovačević i urla: „Ima li ikoga ovde da nije komunista?“

Dobro je da mu nisu dali mitraljez ili bombe, misli Vuk, koliko se zaneo, sve bi nas pokokao. I opet naginje kriglu, rešen da ovoga puta ne dopusti da se pivo smlači. Kroz debelo staklo vidi trojicu ljudi kako mu prilaze i gutljaj mu zastaje u grlu. Napred ide glavni šef obezbeđenja Boža Koprivica i mada ostalu dvojicu zna iz viđenja, svestan je da je to sada nebitno. Spušta kriglu na sto i mahinalnim pokretom prstima briše usne. Gotovo da oseća potrebu da ustane u stav mirno, ali ga kljakava noga drži prikovanog za ispruženi položaj.

Boža staje neposredno do njega i posmatra ga od glave do pete.

„Morao sam lično da dođem i uverim se u ovo sranje“, govori naglašeno tihim glasom. „Ti si, Kosta, reci? Pazi, kada ne mogu da verujem!“

Vuk samo sleže ramenima, izbegavajući pogled.

„Odakle ti samo uopšte ideja da odabereš ovo bangavo telo?“ i dalje uzdržano tihim glasom urla Boža.

„Zaista ne mogu da verujem. Šef obezbeđenja u jedva pokretnom telu! Kako misliš ikoga da stigneš ili možda želiš da se ovde izležavaš celu noć? Dobro nisi izabrao da budeš Filip Višnjić!“

„Ali nikada se ništa ne događa“, počinje Vuk svoju odbranu. „Ja sam ovde od početka i ne pamtim da smo ikada imali potrebu za ozbiljnijom intervencijom. Ljudi su probrani, plaćaju mnogo, niko neće da rizikuje zabranu. Uostalom, ovako na visini, malo izdvojen, mnogo bolje sagledavam prostor... Kad god sam radio obezbeđenje utakmica, sedeo sam u galeriji jer ti je sve kao na dlanu.“

Boža reži, a ujedao bi: „Nisi ti angažovan da razmišljaš, niti da određuješ generalnu strategiju. Gde je Njegoš? Zar ti nije izričito rečeno da se držiš u njegovoj blizini?“

„Pa u blizini sam. Svako malo ga vidim kako se promuva ovuda.“

„A gde je sada? Ovog trenutka?“

Vuk isteže vrat i kruži pogledom po gomili koja se zabavlja. „Tu je negde. Nema gde da ode. Imamo dovoljno ljudi. Možda i previše. Svima sam rekao da motre šta radi Njegoš. To je sasvim u redu. Pa nije trebalo valjda da se vežem lisicama za njega. Sve vreme se muva okolo i gnjavi ljude ismevajući se njihovoj visini, jer su u odnosu na njega svi malecki. Je li Njegoš stvarno bio ovoliko visok?“

„Opet filozofija! Ni reči više! Odvuci se gore, odmah, i prebaci se u nešto primereno.“

„Ne znam... Preporuka je da jedna osoba ne menja avatar u toku iste večeri.“

„Boli me kurac za preporuke i propratne posledice kada si ti u pitanju. Hoću da te za petnaest minuta vidim ovde kako trčkaraš poput Daneta Korice. I nadaj se da će ova noć proteći dobro za Njegoša. U protivnom, smeši ti se avatar pacova zaboravljen u mačkarijumu.“

Dok se Vuk polako odvlači, Boža pokazuje na njega i histerično se trese: „Ma pogledajte ga samo...“ Onda se okreće Radivoju Koraću i kaže mu: „Hoću da smesta nađeš Njegoša i da se ne odmičeš od njega dok se Kosta ne vrati. A onda hoću da se vas dvojica ne odmičete od njega. I to je vaš jedini zadatak za ovaj dan.“

„Ko je Njegoš?“ pita Radivoje Korać.

Boža kruži pogledom unaokolo, izgleda kao da će nešto reći, a onda se samo okreće i odlazi.

Sava Kovačević istrčava iz sale i udara u Mokranjca, te obojica padaju. Sava Kovačević ostaje da leži, zagledan u nebo, a Mokranjac ustaje i odlazi. Draža Mihajlović i Mika Alas su pritegli žensku u sendvič i pokušavaju da je skinu do kraja. Ivo Andrić razgovara sa Radojem Domanovićem i obojica vidno gestikuliraju. Veselin Čajkanović proviruje u dvorište i brzo zamiče unutra. Muzika se menja, postaje usporenija, sentimentalnija.

Vuk Stefanović Karadžić gega kroz trideset metara dugački hodnik prepun ogledala. Pod je crveni itison od zida do zida a diskretna drvenarija neka vrsta trešnje i mada je svetlo neonsko i dosta jako opšti utisak prostora je nekakva zagasita crvenkastost. Ogledala su na oba zida, neprekidan niz od vrata do vrata, celom dužinom hodnika i ne mogu se ignorisati te se Vuk

ogleda u njima. Geganje koje nije mogao da neutrališe stvaralo mu je ritmičnu povijenost jednog ramena i to se, pri brzom hodu, činilo groteskno. U početku, u prvim danima rada ovde, umeo je da zastane pred ogledalima i krevelji se da bi upoznao mogućnosti novog tela i spoznao kakav utisak koja grimasa ostavlja. Sada je samo odmeravao svoj lik i razmišljao koliko još ima vremena do kraja smene. Sve je polako gubilo smisao, njegov dvogodišnji boravak u Beogradu i pokušaj da se dođe do dostojanstvenog posla, smeštaja i porodice. Od svega, ovo je bilo najbolje što je imao, a opet, i to mu je ponekad bilo malo. U potpunoj nemoći da išta suštinski promeni, odagnao je crne misli i ubrzao hod.

Na kraju hodnika postojala su dva izlaza. Odabrao je službeni ulaz u prijemno odeljenje. Operater se trgao kada ga je video, očigledno je mislio da je svoj posao za noćas završio i dopustio sebi da zadrema za stolom.

„Treba mi novo telo“, brzo je rekao Vuk.

„Nije...“ počeo operater, ali ga Vuk prekide pokretom ruke i glasom: „Naredba odozgo. Treba mi neko pokretljivo telo, mlado, fizički sposobno... treba da jurcam za jednim kratatim majmunom.“

„Uh... gužva je večeras, gotovo sve što valja je u pogonu, a još dosta ima rezervisanih.“ Operater je tipkao po tastaturi i pregledao spiskove koji su se pojavljivali. „Hajde da te odmah isključimo, da ti se organizam stabilizuje što više, pa ćemo posle da biraćemo.“

Vuk je znao proceduru. Prostorija sa avatarima je bila odmah iza, veliki prostor sa stotinama tardisa koji

su sada pretežno bili prazni. Bilo je svejedno u koji će ući. Odabrao je najbliži i stao na predviđeno mesto, ispravljajući se.

Tren praznine i dezorijentisanosti, a onda je Kosta postao svestan svog pravog tela. Pomislio je za trenu-tak koliko je sve ovo bezbedno za svakodnevno korišćenje, onda se ipak setio koliko para dobija i da sa svojim obrazovanjem i prošlošću ništa drugo iole dostojanstveno ne bi mogao da radi.

Protegao se i obazreo oko sebe. Ovo je bila prostorija za službena lica i video je da ih ima tridesetoro. Pun pogon. Čuvari, kelneri, animir-dame, uspavani, u poluležećim položajima, kao na zubarskim stolicama, sa kacigama na glavama, povezani sa likovima u Karuselu. Nadrealna scena koja provocira jezu niz kičmu. Uvek u ovom momentu pomišlja šta bi se desilo da se veze prekinu, da neko nasilno raskači sve ove žice, kacige i strujna kola. Rekli su mu da ne bi bilo nikakve štete za ljude, da je veza jednosmerna ali njemu sve to nije bilo logično.

Zastao je. Koleginica Svetlana, šankerica, bila je tu, uspavana, nekoliko metara daleko od njega. Predivna, lepog tela, sada je bila u takvom položaju da se nije moglo samo preći pogledom preko nje. Suknja joj se iskrenula i odigla otkrivajući gornji deo jedne butine. Kosta je posmatrao to poželjno telo, svestan da je ceo prostor pod prismotrom i kamerama i da ništa ne sme i neće uraditi. Ali dopustio je sebi malo maštarija na temu šta bi se sve moglo raditi sa ovim telima bez umova. Da li bi ih to budilo, dovodilo do prekida kontakta? Sve žene dolaze ovde uglavnom u pantalonama, zašto je Svetlana danas u kratkoj suknji? Prišao je do

nje i oprezno, pazeći da joj ne dodirne kožu niti na jednom mestu, povukao nadole suknju onoliko koliko je moglo bez zapinjanja.

Operater ga je čekao sa pripremljenom ponudom.

„Zaista nema mnogo izbora.“

Kosta je virio preko njegovog ramena.

„Imaš Dušana Silnog...“

„Rezervisan je za večeras. Očekujemo svakog časa da se pojavi korisnik.“

„Ma bilo koga, svejedno mi je, samo da ima dve noge, dve ruke i da izgleda normalno.“

„Pa jedino ovaj“, reče operater i kliknu na jednu ikonu koja se odmah pretvori u čoveka, sa propratnim tekstom.

Kosta se naže gotovo do ekrana da bi sagledao detalje. Uvek je nakon seanse imao poremećaj dioptrije koji je trajao i po sat vremena i ogledao se u različitim stepenima kratkovidosti.

„Mlad je. Kosta Abrašević. Heh... moj imenjak. Šta to piše? Pesnik? Jebote.“

„Nemam ništa bolje. Sve su starci preostali. Ja ne znam stvarno što je toliko staraca u ponudi. Ili bar da su iz mlađih dana.“

„Pa dobro, ne izgleda loše.“

„Ali je sitan, vidiš kolicki je.“

„To nema veze...“

Operater sleže ramenima. „Interesantno je da ti, koji si u stvarnosti gromada od čoveka, biraš bangave i sitne i neugledne i ko zna kakve avatare, a ovi neki, koji su realno sitni i čak nejadi u stvarnosti za posao nadgledanja, uzimaju ljudine, poznate junake, vojskovođe... kao da nadomešćuju svoju stvarnost.“

„Možda“, reče Kosta. On je zaista bio jak i utreniran u realnom životu i nikada nije razmišljao kakve sve muke muče male, sitne, slabašne, bolećive... Izbor avatara zaista mnogo govori o čoveku. Većina kao da zaista želi da nadogradi stvarnost i u Karuselu bude ono što inače ne može. Mada ipak ima i onih koji bi samo da se zabavljaju, bez obzira na sve. Eto, njegov kolega Mitar, sada u telu Radivoja Koraća, inače čovečuljak uskih ramena i nikakve snage, zaista uvek uzima velike i jake, pa i auto koji vozi, pajero, samo mu viri čupek kose iznad instrument-table, verovatno su morali dodatno da mu seku nosače sedišta da se dovoljno spusti kako bi dohvatio pedale.

„Mislim da mora da prođe minimum pola sata između dva prenosa“, kaže operater, „da se moždani talasi potpuno primire.“

Kosta sede na jednu od stolica. „Imaš li nešto da se popije?“

„Zabranjeno je“, kaže operater.

„Znam, ali ne pitam te to. Imaš ili nemaš?“

„Sve se snima, sve prostorije.“

„Otkad je greh popiti ponekad pomalo?“

„Očigledno onaj ko odlučuje smatra da bilo koji alkohol i ovaj posao ne idu zajedno.“

Kosta je znao da je tako, ali voleo je da pokuša. Sreća što pića koja ispija avatar u Karuselu ne utiču na stvarno telo i um domaćina, već bih bio alkoholičar, mislio je Kosta.

„Ko je Njegoš?“ reče iznenada.

Operater kao da ga nije čuo.

Kosta je znao da je zabranjeno odavati prave korisnike avatara, ali ovo ga je baš zanimalo. „Neko važan

je“, nastavio je da priča u pokušaju da smekša operatera. „možda čak i predsednik države. Ali ne bi se valjda ponašao onako nesuvislo, trčao okolo i zajebavao ljude. Doduše, možda je to prava njegova priroda, pa unutra, van protokola daje sebi oduška.“

„Njegoš je u odeljku odakle su gosti, a ja radim sa internim ljudima samo“, reče najzad.

Kosta se naže prema njemu i zaverenički tiho reče: „Ali sigurno možeš da otipkaš tu nešto i dobiješ spisak, a?“

„Zapravo ne mogu. To su tajni podaci i do njih može doći samo operater na tom odeljenju.“

„Nemoj mi reći da ne možeš da ga pitaš.“

„Neće mi reći. Nikada ne razgovaramo o tim stvarima. Posebno kada su VIP korisnici; svako dobija zasebnu kabinu, niko sem baš neophodnog osoblja ne zna detalje. Mislim da bude troje ljudi maksimalno upućeno i o tome se ne priča, jer ako procuri, svo troje idu na doboš.“

„Mnogo me zanima ko je taj Njegoš. Nikada dosad nije bilo ovoliko mera predostrožnosti. A svi znamo da je i predsednik posećivao Karusel, inkognito, naravno, ali ni tada nije bila ovakva strka. Iz toga zaključujem da je u pitanju neko veći od predsednika, možda čak i neka strana ličnost, ali priča srpski dobro... ne znam. Prirodno je da me zanima. Ko je veći i važniji od predsednika, a Srbin?“

„Kralj? Kraljević? Uopšte ne mora da bude muško, to znaš.“

„Mi nemamo kralja.“

„Dobro, prestolonaslednik, kralj, svejedno je.“

„On ne zna srpski toliko da bi pravio viceve i zadir-
kivao sve oko sebe.“

Operater slegnu ramenima. „Pomiri se s time da
nikada nećeš saznati.“

„Ali ti bi realno mogao da saznaš. Cimneš kolegu i
on ti kaže.“

„Neću. Ne zanima me. Sviđa mi se ovo radno mesto.
Plata i sve ostalo. Ne pada mi na pamet da rizikujem.“

„Zar ulaženje u prostoriju iza i zadizanje suknji
ženama nije takođe loše ponašanje?“

Operater mirno odmahnu glavom.

„Ne radim to. Kamere snimaju svaki ćošak, svake
sekunde...“

„A da ne snimaju, bi li?“

„Ne bih.“

„Ali recimo da niko ne nadgleda, da nema kamera,
da imaš potpunu privatnost... Da li bi bilo moguće kre-
snuti žensku koja leži tamo dok joj um radi ko zna šta
u ko zna kakvom telu?“

„Zašto bi to želeo?“

„Onako.“

„Nikakav užitak; tela su potpuno mlitava... pa lutka
na naduvavanje je mnogo prijemčivija.“

„Ne radi se ovde o užitku, baš si glup, nego o
samom činu posedovanja.“

„Mislim da ti je vreme da nađeš ženu...“

„Ne brini se ti za mene.“

„Ne brinem za tebe, ali kakve te misli opsedaju,
moraću da pripazim na ostale tamo. Haj'mo u izleža-
vaonicu.“ Operater ustade. „Vreme je...“

„Pratićeš me?“

„Sumnjiv si mi, a pomoćnik mi je negde okolo. Ne bih te puštao samog da vršljaš unutra. Ko zna šta može da ti padne na pamet?“

„Misliš da sam lud?“

„Ne mislim.“

„Da sam budala?“

„Naravno da ne mislim.“

„Pa šta onda misliš?“

„Ne mislim ništa. I neću da mislim ništa. Ti ljudi tamo su moja odgovornost. Za razliku od tebe, koji se baviš avatarima, lutkama, androidima, beživotnim stvorovima, skačeš sa njima i nadmudruješ se, ja odgovaram za stvarne osobe. Ove unutra. I tu nema zajebavanja. Šta god ti uradiš ili ne uradiš tamo dole, realno nema nikakve posledice.“

„Hoćeš da kažeš da radim nevažan posao?“

„Ne baš potpuno nevažan. Stepenn užívljavanja varira od pojedinca do pojedinca i postoje neke osobe, ako ih izbodeš nožem i umru kao avatari, da to ostavi senku šoka u stvarnosti. Zato služite ti i tvoji momci, da ipak ne bude izuzetnog nasilja, preterane grubosti i ekstremnog ponašanja.“

Ušli su u prostoriju. Utisak tišine i odsustva pokreta bio je neprirodan i neprijatan.

Operater priđe do prvog slobodnog ležaja, a Kostin pogled odluta u stranu, do Svetlaninog tela i gotovo da se trže od prizora koji je video. Njena suknja, ponovo zadignuta, na isti način je otkrivala gornji deo butine kao malopre. Kroz sevajući bol u glavi Kosta se pridržava za najbliži naslon ležaja. *Da li sam poludeo?* pomisli. *Da li sam uradio ono čega se sećam ili sam zapravo uradio suprotno, zadigao suknju... ko zna šta još?*

„Hajde“, reče operater.

„Čekaj“, reče Kosta. „Dođi ovamo. Koliko ulaza postoji u ovu prostoriju?“

„Samo jedan.“

„Sigurno?“

„Šta ti je?“

„Pogledaj!“ Kosta je pokazao na Svetlanu. „Bila je ovakva malopre. Prišao sam i povukao suknju nadole. Izravnao je. Sada je ponovo zadignuta.“

„Jesi li sigu...“

„Siguran sam! Želim da znam šta se dogodilo ovde. Kada možemo da vidimo snimak?“

„Tek kada se završi noćasnja zabava.“

Kosta se okretao u krug, tražio skriveni prolaz, onda počeo da zagleda nizove nepomičnih tela.

„Da li je moguće da neko od ovih zapravo nije prikopčan, da samo leži ovde i glumi polustanje, a onda, kada mu se ukaže prilika, ustaje i ko zna šta radi?“

Operater je napravio nekoliko koraka po sali, zamišljeno posmatrajući sva tela.

„Ima ih dvadeset devet. Mislim da je toliko priključenih na avatare odavde, ali idem da proverim, ipak. Ti pazi malo.“

Kosta je kružio pogledom po sali, ali ništa se nije pomerilo, ništa čulo. Tišina u kojoj je tridesetoro ljudi spokojno disalo. Kada se sve završi i kada svi odu, pregledaće snimak, ali tada možda bude prekasno da se uhvati počinitelj, ma ko on bio i ma u kakvom zlodelu učestvovao.

Prišao je do Svetlane i zagledao se u njeno lice. Potpuno mirno, bez trzaja. Onda je spustio pogled na njeno telo. Ruka joj je bila malo iskrivljena, vrlo blizu

suknje. Da li je možda ona sama, u nekakvom podsvesnom trzaju, pomerala svoju suknju. Pokušavao je da zamisli kakav bi to pokret mogao biti, koliko uopšte verovatan u ovim okolnostima.

„Svi su na broju“, govorio je operater iza njega, prilazeći. „Sva tela, svi avatari, sve veze čvrste i potpune, nema nikakvih neusklađenosti i anomalija.“

„Da li je moguće da ona sama ima neke tikove i radi ovo?“

„Ne znam zaista. Nije primećeno do sada.“

„A da li je neko gledao?“

„Šta?“

„Pa da ljudi, dok leže ovde imaju tikove, trzaje i razne druge nesvesne manifestacije, verovatno posledica pražnjenja uspavanog mozga.“

Kosta je kružio pogledom, razmišljajući. „Ova noć je različita. Nešto se događa čega ranije nije bilo. Ili bar nije da ja znam.“

Sagao se i pogledao po podu cele prostorije da se neko negde nije prikrrio. Onda se uspravio i počeo lagano da kruži pogledom po svakom kutku. Vreme kao da počinje da se razvlači. Isprva, Kosta razmišlja o tome kako treba odmah da obavesti Božu o ovome i da se pokrenu svi nadzorni resursi da se razreši situacija, a onda, kao igla u mozak ubada ga misao da jeste da se nešto događa, ali možda Boža koordiniše time i zasigurno ne bi bio srećan da se počne kopati po tome. Možda zaista rade neki eksperiment ovde ili ko zna šta, a njegovo navaljivanje i akcija prvog stepena bi u tom slučaju možda pokvarila sve. To se onima gore ne bi dopalo, pa i Boža je pajac u rukama ko zna kojih stvarnih vlasnika svega ovoga.

Vreme se razvlači. Operater čeka. Kosta oseća kako mu napetost bubnji u slepoočnicama. Jednostavno ne zna šta da uradi.

„Ostaću u svom telu“, izgovara glasno, kao da daje sebi podršku. „Idem dole kao ja, da mi glava bude bistra, a reakcije pravovremene. I hoću da znam šta je Svetlana noćas?“

I pre nego što je operater zaustio da se usprotivi, Kosta zareža na njega: „Odmah!“

„Nije dobro da ljudi idu među avatare, zbog eventualnih povreda i sukoba. Avatari su fizički nadmoćni i praktično neuništivi.“

„Ko je Svetlana?“

„Milena Barili, najseksipilnija Srpkinja ikada.“

„Nikad čuo.“

„Najlepša, njoj niko ne može da odoli.“

„Ni Svetlani niko ne bi mogao da odoli.“

„Ja ti preporučujem da ipak odeš dole kao Kosta Abrašević; bilo šta da se desi, Kosta Pavlović će ostati netaknut.“

„Šta može da se desi?“

„Ne bih sada licitirao, ali mogućnosti da čovek strada među avatarima je poprilična.“

„Kosta je sićušan...“

„Ali je jači od tebe, fizički, mogao bi da nosi Njegoša, ako ureba; avatari su inače teži od ljudi istih proporcija, gotovo duplo masivniji. I mnogo otporniji na udarce, padove...“

„Možda bi trebalo da telefoniram Boži. Ali to će ga dodatno uznemiriti i samo će da urla na mene. Uvek nađe neki razlog da se izdire.“

„Ne opterećuj se glupostima. Imaš jednostavan izbor: da ostaneš ovde i buljiš u usnulu Svetlanu, što ne znam kako ćeš posle ikome da objasniš ili da uskočiš u telo Koste Abraševića i uradiš ono što je Boža od tebe tražio. Ujutru, kada sve bude gotovo, pregledaćemo trake i videti šta se u stvari dogodilo.“

Kosta najednom dobija dodatni impuls nervoze. Operaterove reči su razumne, ali imaju jednu dozu navaljivanja i požurivanja koja ga uznemirava. *Da li se ovde zapravo nešto događa, razmišlja, nešto što sam slučajno otkrio i sada hoće da me uklone.* Pomislio je zatim na sebe, na svoje telo koje će bespomoćno ležati ovde i već počeo da treperi od nelagode. Oblizuje usne. Vreme ističe, operater čeka, negde u utrobi Karusela čeka ga i Boža, možda još neko... Osvrće se po prostoriji, zadržava pogled na nekim telima, iščekuje pokret ili bilo šta nesvakidašnje što bi mu pružilo alibi da odustane.

Ali ništa se ne događa; samo tišina u kojoj ravnomerno diše tridesetoro ljudi.

Kosta shvata da zapravo nema nikakav izbor; prilazi do ležaja pored koga stoji operater i zauzima naučeni položaj. Prati kako operater užurbano namešta aparaturu oko njegove glave i zna da nešto nije u redu. Pomišlja da ustane i pridavljivanjem izvuče informacije iz ovog čovečuljka.

Kaciga ga steže i oseća kako se brojni pipci prislanjaju na njegovu glavu.

„Ko je Filip Višnjić?“ kaže kroz stisnute zube.

„Zažmuri“, je jedini odgovor i Kosta čini tako, nadajući se da će sve biti u redu i da njegovo kolebanje,

ukoliko postoji zavera, neće biti protumačeno kao razotkrivanje. *Čime li nas je taj Filip Višnjić zadužio?*

Čuje KLIK kao da je pritisnut neki prekidač, ali nije siguran da li taj kliktaj dolazi zaista spolja kao zvuk, ili se oblikuje unutar mozga u trenu kada svesni nivoi prelaze u pripremljeni avatar.

Miris kao da gori plastika je prvo čega je svestan. Kosta Abrašević otvara oči i ustaje oprezno. Pokreti su mu nezgrapni jer se tek privikava na ovo sićušno telo. Usmerivač, osoba koja pomaže avatarima da se snađu u prvim koracima i pokazuje kuda treba da idu mu prilazi i Kosta kreće da mu signalizira da je on iz obezbeđenja i da zna proceduru, onda se doseća da je ovo šansa da inkognito bude u Karuselu, jer se kompletno osoblje pojavljuje zajedno i ulazi odjednom, tako da se upoznaju međusobno, ko je ko, da se ne bi zbunjivali s gostima... ali on sada dolazi vanredno, sam, i možda treba da glumi običnog gosta.

Prihvata pomoć usmerivača, strpljivo sluša nekoliko uobičajenih saveta: da prođe polako kroz hodnik ogledala, da malo vežba pokrete u odrazu, da se oproba u brzom hodaњу...

„Nije mi prvi put“, kaže i usmerivač ga propušta dalje.

Dok prolazi hodnikom ogledala, ogledajući se, čini mu se da čuje zvuk voza, odjek kloparanja i pisak lokomotive nekoliko puta. Ne zastajkujući razmišlja odakle ovde može da se čuje voz, onda se priseća da odmah preko reke postoji pruga i da, mada nije siguran da je ikada video voz na njoj, ne znači da vozovi ponekad ne prolaze. Ali kako se zvuk probio dovde, kada je prostorija dobro izolovana i ne čuje se ništa iz ostatka

zgrade tek koju desetinu metara odavde gde u glavnoj dvorani trešti muzika, a vriska gostiju često nadjačava sve?

Previše nepoznanica u jednoj noći, zaključuje, ali nema kud sem da došeta do kraja hodnika, otvori vrata i postane deo delirijuma iluzije. Nema kud sem da se nada da će na kraju ovog dana mirno otići kući i zaspati spokojan, a sutra sve nanovo. Već se uhvatio za kvaku i primio kroz šaku pulsiranje muzike, kada mu se učinilo da zapaža pokret sa strane. Munjevito se okrenuo taman da sagleda delić osobe koja se povlačila u senku ispod stepeništa. To stepenište je vodilo u gornje prostorije, nadgledni deo odakle se video ceo Karusel, a moglo se stići i do upravnih i računovodstvenih delova zgrade. Sada tu ne bi trebalo nikoga da bude. Svakako nikoga ko se krije.

Bešumno je krenuo ka stepeništu i suočio se sa osobom šćućurenom u najudaljenijem delu. Devojka. Kosta nije znao da li je stvarna osoba ili avatar.

Kleknuo je da bi se učinio nižim i ulio joj poverenje, a onda je shvatio da je i inače sitan u ovom telu i da nikako ne deluje kao pretnja.

„Ne boj se“, rekao je ipak. „Dodi.“

Devojka nije pokazivala da će da poslušati niti da razume, niti da uopšte čuje.

„Ne možeš da budeš ovde...“ zaustavio se da ne izrekne da je iz obezbeđenja i da mora da ispita o čemu se radi. Nastavio je da glumi slučajnog prolaznika.

„Jesi li ti... avatar?“ najednom je progovorila drhtavim glasom.

Očigledno dobrano preplašena... ali od čega?

„A ti si prava. Kako si uopšte dospela dovde?“

„Htela sam da uđem, kao ja, da vidim kako je biti čovek među androidima ali me je najednom obuzeo silan strah i nisam.“

„Kako si uopšte stigla dovde? Ko te je pustio?“

Devojka odmahnu glavom.

„Dodi“, ponovio je, ovoga puta tonom naredbe.

Prišla je i stala pored njega, visoka kao on, možda čak i viša za koji santimetar. Crnka, lepuškasta, možda prevelikog nosa, obučena u komotne farmerke i džemper na zakopčavanje preko majice na kojoj je nešto pisalo krupnim slovima, ali video se samo delić natpisa i Kosta nije uspeo da ga rastumači.

„Kako si stigla dovde?“ rekao je, razmišljajući koji je put i kakve sve prepreke morala da savlada da bi prošla dovde kao prava osoba. Verovatno je umesto u prijemnu sobu nekako dospela u sobu sa avatarima i odatle izašla glumeći avatar. Ali to nikako ne bi mogla da postigne bez elementarnog poznavanja procedure. Svakako će biti vrlo zabavno gledati snimke od noćas sa raznih mesta u zgradi.

„Prošla sam. Samo sam prošla.“

Možda, mislio je Kosta. *Ali malo verovatno.*

„Ti radiš ovde?“ upitala ga je odmah zatim.

Kosta klimnu.

„Nemoj da me prijaviš?“

Kosta se obazre oko sebe i sagleda kameru na vrhu stepeništa koja je pokrivala i ulaz ispred koga su stajali. Nasmehio joj se. Onda je pogledao devojku koja je bila tu, pred njim, s neakvim grozničavim iščekivanjem u očima. Sklonio je osmeh sa lica.

„Ne možeš takva unutra. Ljudi ne smeju među avatare.“